

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2016 vyjádřená v základních běžných cenách byla 132 970,3 mil. Kč. V roce 2017 se PZO zvýšila o 0,4 % na 133 465,8 mil. Kč. Toto mírné navýšení bylo ovlivněno růstem živočišné produkce o 13,0 %, rostlinná produkce naopak poklesla o 7,1 %. V rostlinné výrobě došlo z důvodu nepříznivých klimatických podmínek k poklesu hektarových výnosů u většiny plodin. Celkové sklizně byly nižší u obilovin, většiny technických plodin, ostatních olejnin, krmných plodin, ovoce a brambor, vyšší sklizeň vykazovaly luskoviny, cukrovka, zelenina a vinná réva. Tento trend kopírovala produkce v peněžním vyjádření, která byla nižší u obilovin o 8,8 %, u kukuřice na zrno o 26,4 %, u řepky o 20,3 %, u krmných plodin o 8,5 %, u kukuřice na zeleno o 15,2 %, naopak vyšší byla produkce žita, ovsa, luskovin, slunečnice, sójových bobů, zeleniny, ovoce, vinných hroznů. Navýšení produkce bylo ovlivněno vyšší sklizňovou plochou, vyšší cenou nebo obojím. Vyšší sklizeň i vyšší cenový index vyústily v meziroční navýšení produkce u vinných hroznů o 25,2 %.

V živočišné výrobě vykazují vyšší meziroční index produkce všechny komodity. S výjimkou ovcí, koz a drůbeže byl u jednotlivých výrobků vyšší cenový index. Nejvyšší nárůst byl u vajec, kde se produkce zvýšila o 37,7 % a cenový index o 23,1 %. U mléka došlo k navýšení produkce o 21,0 % a cenového indexu o 25,7 %.

Součástí produkce jsou dotace na chmel, brambory, skot, ovce, kozy a mléko; dotace na mléko jsou meziročně o téměř 30 % nižší, u ostatních komodit se objem dotací příliš nezměnil.

Porovnáme-li produkci zemědělského odvětví v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO snížila v roce 2017 proti roku 2016 o 5,8 %. Rostlinná produkce byla nižší o 10,3 %, živočišná produkce se poklesla o 0,2 %.

Rostlinná produkce se v roce 2016 podílela na PZO 60,0 %, v roce 2017 to bylo 55,6 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (39,2 % v roce 2016 a 38,5 % v roce 2017) a technické plodiny (27,5 % v roce 2016 a 26,0 % v roce 2017).

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2016 v PZO v základních běžných cenách 34,2 %, v roce 2017 to bylo 38,5 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (46,7 % v roce 2016 a 50,0 % v roce 2017), chov jatečných prasat (19,3 % v roce 2016 a 17,9 % v roce 2017) a chov jatečného skotu (16,0 % v roce 2016 a 14,1 % v roce 2017).

Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila v obou letech 2,5 % z celkové PZO. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné, do kterých byla od roku 2015 zahrnuta i produkce energie z obnovitelných zdrojů, se na produkci podílely 3,2 % v roce 2016 a 3,3 % v roce 2017.

Mezispotřeba se v roce 2016 podílela na PZO v tržních cenách 65,6 %, v roce 2017 to bylo 66,9 %. Nejvýznamnějšími položkami byly spotřeba krmiv (35,5 % v roce 2016 a 35,6 % v roce 2017) a spotřeba energie (14,9 % v roce 2016 a 15,6 % v roce 2017). Mezispotřeba meziročně vzrostla o 2,3 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách v roce 2016 činila 45 695,2 mil. Kč. V roce 2017 poklesla o 3,4 % na 44 159,6 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu je výsledkem čistá přidaná hodnota v základních cenách, jež byla v roce 2016 ve výši 28 007,6 mil. Kč, a meziročně poklesla o 5,8 % na 26 381,8 mil. Kč.

Důchod z faktorů v roce 2016 činil 57 448,7 mil. Kč a meziročně se zvýšil o 0,2 %, tudíž v roce 2017 dosáhl výše 57 536,4 mil. Kč. V roce 2016 náhrady zaměstnancům činily 27 444,5 mil. Kč, v roce 2017 došlo k růstu náhrad zaměstnancům o 5,3 % na 28 899,1 mil. Kč i přes mírné snížení placené pracovní síly.

V roce 2017 se zvýšila oproti minulému roku tvorba hrubého fixního kapitálu o 7,7 % z 20 897,7 mil. Kč na 22 515,5 mil. Kč.

V roce 2017 se snížil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2016 o 1,4 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2017 byl 101,47.

Nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR jsou obiloviny, jejich podíl na produkci v roce 2017 činil 21,4 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku poklesl o 13,3 %, objem výroby obilovin v základních běžných cenách poklesl o 10,1 %, reálná výrobní cena se naopak zvýšila o 3,8 %. U olejnin došlo k poklesu objemu produkce v cenách předchozího roku o 14,4 %, objemu výroby v základních běžných cenách o 18,1 % a reálná výrobní cena se snížila o 4,3 %. K navýšení reálné výrobní ceny o 0,8 % došlo u brambor, ale objem produkce v cenách předchozího roku mírně poklesl o 2,4 % a objem výroby v základních běžných cenách o 1,8 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2017 byla průměrná reálná výrobní cena o 3,0 % vyšší než v roce 2016 a při snížení objemu produkce v cenách předchozího roku o 11,0 % byla nižší reálná hodnota rostlinné výroby v základních cenách o 8,4 %.

V roce 2017 došlo k navýšení průměrné reálné výrobní ceny skotu o 3,4 %, u prasat o 8,9 %, u drůbeže došlo k poklesu o 3,7 %. Reálná hodnota v základních cenách poklesla u skotu o 1,3 %, u prasat byla vyšší o 3,0 % a u drůbeže o 2,1 %. Objem produkce v cenách předchozího roku byl u skotu nižší o 4,4 %, u prasat o 5,4 %, u drůbeže byl vyšší o 6,0 %. Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku se v roce 2017 mírně zvýšil o 0,5 %, podstatně se zvýšila reálná cena o 23,9 % a byla vyšší i reálná hodnota produkce ve výrobních cenách o 24,5 % a reálná produkce v základních cenách o 19,3 %. Reálná hodnota celkové živočišné produkce byla vyšší ve výrobních cenách o 13,7 % i v základních cenách o 11,4 %.

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) poklesl o 12,7 %, reálná hodnota produkce v základních cenách o 1,1 %, reálná výrobní cena byla vyšší o 13,9 %.

Reálná hodnota mezispotřeby v základních cenách byla nad úroveň roku 2016 o 0,8 %. Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2017 došlo k poklesu reálné hodnoty o 4,8 %.

Při meziročním poklesu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě o 0,9 % se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, snížila o 7,2 %. Při poklesu ostatních daní na výrobu o 4,4 % v reálných hodnotách a mírném zvýšení ostatních dotací na výrobu o 3,9 % došlo k poklesu míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 1,3 %. Objem vstupu celkové pracovní síly do zemědělství byl v roce 2017 oproti předchozímu roku vyšší o 0,1 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2016 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 47,8 %, v roce 2017 to bylo 50,2 %. V roce 2017 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 3,8 % vyšší než v roce 2016 a čistý provozní přebytek poklesl o 5,9 %.

Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, byl nižší o 10,5 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se snížil v roce 2017 v reálné hodnotě o 9,6 %.